

**ОДГОВОРИ НА НАЈЧЕШЋЕ ПОСТАВЉАНА ПИТАЊА У ВЕЗИ СА ПРИМЕНОМ
ОДЛУКЕ О АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА БАНКЕ
(„Сл. Гласник РС“ бр. 46/2011 и 6/2013)**

Датум последњег ажурирања: 25. јул 2013. године

бр. питања	1.
тачка 5.	Капитални захтеви
питање	Шта обухвата капитални захтев за кредитне ризике?
одговор	Капитални захтев за кредитне ризике обухвата: капитални захтев за кредитни ризик (за позиције банкарске књиге или за све позиције ако се ценовни ризик не рачуна по посебним правилима), капитални захтев за ризик друге уговорне стране (за све позиције) и капитални захтев за ризик измирења/испоруке (само за позиције из књиге трговања).

бр. питања	2.
тачка 11. одредба под 1)	Добит из ранијих година
питање	Да ли банка може нераспоређену добит из ранијих година да укључи у свој основни капитал ?
одговор	У складу са тачком 11. Одлуке, банка може добит из ранијих година да укључи у свој основни капитал, уколико није оптерећена никаквим будућим обавезама и под условом да је скупштина банке донела одлуку да добит распореди у основни капитал.

бр. питања	3.
тачка 11. одредба под 2) алинеја 1.	Добит из текуће године
питање	Да ли је неопходна пуна ревизија финансијских извештаја или само преглед финансијских извештаја да би се износ добити потврдио од стране ревизора за потребе укључивања у основни капитал?
одговор	Услов постављен у тачки 11. под 2. односи се на ревизију финансијских извештаја.

бр. питања	4.
тачка 19.	Лимит за укључивање вишка издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве у основни капитал
питање	У којим случајевима и до ког износа је омогућено укључивање вишка издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве у основни капитал?
одговор	Одредбе тачке 19. односе се само на оне банке које примењују IRB приступ за израчунавање активе

	пондерисане кредитним ризиком. Овом одредбом омогућава се банци која је била конзервативнија у својим проценама очекиваних губитака да у основни капитал укључи део разлике између израчунатих очекиваних губитака и издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве. Ограничење тог износа је до 0,6% укупне активе банке пондерисане кредитним ризиком добијене применом IRB приступа.
--	--

бр. питања	5.
тачка 21. одредба под 7)	Одбитне ставке од капитала
питање	Да ли банка има право да поједине случајеве, код којих постоји накнадно идентификовани доказ да нису одобрени по повољнијим условима у односу на тржишне услове, више не третира као одбитну ставку од капитала?
одговор	Уколико банка накнадно утврди да потраживања укључена у одбитну ставку од капитала не испуњавају услове за укључивање у одбитну ставку од капитала, може престати да их третира као одбитну ставку од капитала.

бр. питања	6.
тачка 26.	Активна пондерисана кредитним ризиком
питање	Шта представља кредитним ризиком пондерисана актива?
одговор	Укупна актива пондерисана кредитним ризиком представља збир активе пондерисане кредитним ризиком израчунате коришћењем стандардизованог приступа, односно IRB приступа и активе пондерисане кредитним ризиком за ризик измирења/испоруке.

бр. питања	7.
глава IV	Обрачун активе пондерисане кредитним ризиком у матичној банци
питање	Да ли је могуће да се обрачун активе пондерисане кредитним ризиком обавља у матичној банци?
одговор	Банка је дужна да на индивидуалној основи израчунава активу пондерисану кредитним ризиком применом стандардизованог приступа. Независно од тога где се обрачун врши, сама банка одговара за тачност и потпуност података у извештајима. Узимајући у обзир могуће разлике између релевантних прописа земље порекла матичне банке и прописа НБС, као и чињеницу да банка располаже свим неопходним подацима најмањи ризик од настанка грешака постоји кад се извештаји сачињавају у самој банци. Прилагођавање софтвера који банка користи са софтвером матичне, банке а онда самостално вршење обрачуна показало се као најбоља пракса.

бр. питања	8.
-------------------	-----------

тачка 29.	Редослед умањења изложености по основу ванбилансних ставки у случају постојања кредитне заштите
питање	Којим редоследом треба примењивати технике кредитне заштите на ванбилансне изложености?
одговор	Стандардизовани приступ кредитном ризику предвиђа следећи третман: Ако постоји кредитна заштита, банка за изложености по основу ванбилансних ставки прво умањује бруто вредност изложености за одговарајућа резервисања и потребну резерву за процењене губитке, након тога се узимају у обзир ефекти коришћења кредитне заштите, и то прво нематеријалне кредитне заштите а након тога ефекти коришћења материјалне кредитне заштите. Након примене ефеката кредитне заштите долази до примене одговарајућих фактора конверзије из тачке 29. Одлуке.

бр. питања	9.
тачка 29.	Третман потраживања од државе по основу старе девизне штедње
питање	Који фактор конверзије се примењује на потраживања од државе по основу старе девизне штедње?
одговор	С обзиром на то да наведени послови представљају ставке по основу којих не може доћи до плаћања, примењује се фактор конверзије 0%.

бр. питања	10.
тачка 29. став 2. одредба под 2)	Категорија умереног ризика
питање	Којим средствима обезбеђења треба да буду покривене ванбилансне изложености да би се сврстале у категорију умереног ризика?
одговор	Да би биле сврстане у категорију умереног ризика, ванбилансне изложености треба да буду покривене ликвидним подобним средствима обезбеђења чијом реализацијом банка може у потпуности да намири своје потраживање.

бр. питања	11.
тачка 29. став 2. одредба под 3)	Гаранције
питање	У коју категорију ризика спадају царинске гаранције и гаранције за измирење пореских обавеза? Који фактор конверзије се на њих примењује?
одговор	Наведене гаранције се разврставају у категорију средњег ризика и на њих се примењује фактор конверзије 50%.

бр. питања	12.
тачка 31.	Изложености у облику учешћа у капиталу других лица
питање	Који пондер ризика се додељује изложеностима по основу учешћа у капиталу других правних лица?
одговор	Учешћима у капиталу и осталим власничким улагањима, која не представљају одбитну ставку од капитала, банка додељује пондер кредитног ризика који није нижи од 100%.

бр. питања	13.
тачка 32.	Класе изложености
питање	Да ли позиције из књиге трговања подлежу истовремено двоструком обрачуну капиталних захтева: обрачуну капиталних захтева по стандардизованом приступу за кредитни ризик и обрачуну капиталних захтева за ризик друге уговорне стране? Да ли се капитални захтев за стандардизовани приступ израчунава и на позицијама књиге трговања уколико је она материјално мање значајна?
одговор	<p>Капитални захтев за ризик друге уговорне стране представља део капиталног захтева за кредитни ризик. Израчунавање овог капиталног захтева се врши без обзира да ли банка рачуна капиталне захтеве за тржишне ризике у складу са одредбама главе 5. или примењује одредбе главе 4.</p> <p>Све трансакције које носе ризик друге уговорне стране подлежу двоструком обрачуну и по правилима за кредитни ризик и по правилима за тржишне ризике. Суштина је да када примењујемо одредбе главе 4. обухватамо ону компоненту овог ризика која представља вероватноћу да друга уговорна страна ступи у статус неизмирења обавеза. С друге стране, за трансакције из књиге трговања примењујемо одредбе главе 5. и тиме обухватамо компоненту овог ризика која представља вероватноћу да односна имовина у овим трансакцијама промени цену (било да је у питању ХОВ, валута или роба).</p> <p>Уколико књига трговања није материјално значајна, уместо главе 5. банка примењује главу 2. односно све позиције из књиге трговања посматра као да су позиције банкарске књиге, односно у наведеном случају банка ће све такве позиције распоређивати по класама изложености у складу са тачком 32.</p> <p>Без обзира да ли је књига трговања материјално значајна или не, банка и даље распоређује у њу одговарајуће позиције и рачуна капиталне захтеве за тржишне ризике као и за ризик измирења испоруке (увек се укључује у ризичну активу за кредитни ризик). У суштини једини капитални захтев који се не рачуна (применом главе 5.) је капитални захтев за ценовни ризик.</p>

бр. питања	14.
тачка 32.	Класе изложености
питање	Да ли сва потраживања која се односе на једног дужника треба сврстати у исту класу изложености?
одговор	Потраживања од комитента иницијално се класификују према врсти клијента а затим се проверава да ли постоје неке специфичности код саме изложености, па ако је у питању изложеност обезбеђена хипотеком на стамбеном непокретношћу она се извлачи из иницијалне класе и распоређује у класу изложености обезбеђених хипотекама на непокретностима; покривене обвезнице не распоређују се у класу изложености према банкама, већ у класу изложености у облику покривених обвезница; доспело ненаплаћено потраживање пребацује се у класу доспелих ненаплаћених потраживања итд. Банка унутрашњим актима прописује начин на који врши распоређивање по класама и тога се доследно придржава.

бр. питања	15.
тачка 32.	Класе изложености
питање	Да ли осигуравајуће компаније треба сврстати у класу изложености према банкама или класу изложености према привредним друштвима?
одговор	Друштва за осигурање се, у складу са тачком 44. став 1. алинеја 3. Одлуке, разврставају у класу изложености према банкама, уколико испуњавају услове из те алинеје.

бр. питања	16.
тачка 32.	Класе изложености
питање	Да ли затворене инвестиционе фондове треба сврстати у класу изложености према привредним друштвима?
одговор	Затворени инвестициони фондови се разврставају у класу изложености према привредним друштвима с обзиром да се на њихово пословање, у складу са Законом о инвестиционим фондовима, примењују одредбе Закона о привредним друштвима.

бр. питања	17.
тачка 32.	Класе изложености
питање	У коју класу распоредити цркве и верске организације, јавна предузећа (профитна и непрофитна) и спортске организације (профитне и непрофитне)?
одговор	Ако је јавно предузеће непрофитно – распоређује се у класу изложености према јавним административним телима, док се профитна јавна предузећа распоређују у класу изложености према привредним друштвима. Цркве и верске организације, као и спортска друштва се распоређују у класу остале изложености.

бр. питања	18.
тачка 32.	Одбитне ставке
питање	Да ли збир свих изложености треба да буде једнак бруто књиговодственој вредности билансне активе, односно да ли одбитне ставке улазе у обрачун капиталних захтева са пондером нула или не треба да улазе у обрачун капиталних захтева?
одговор	Одбитне ставке се не распоређују у класе изложености, односно не улазе у обрачун капиталних захтева (већ су умањиле капитал тако да би њихово укључивање у ризичну активу представљало двоструки обрачун).

бр. питања	19.
тачка 32. став 1. под 7.	Коришћење термина привредно друштво и правно лице
питање	Да ли се тачка 32. став 1. под 7. односи и на сва правна лица?
одговор	Наведена одредба се односи на привредна друштва а не на сва правна лица (нпр. јавне службе и јавне агенције у РС се оснивају као правна лица а нису привредна друштва).

бр. питања	20.
тачка 36.	Преференцијални третман изложености према државама и централним банкама
питање	Који пондер кредитног ризика треба примењивати на обвезнице старе девизне штедње које нису у валути РС?
одговор	У складу са тачком 426. Одлуке, до 1.1.2015. године наведеним изложеностима додељује се пондер ризика 0%.

бр. питања	21.
тачка 39.	Изложеност према јавним административним телима
питање	Под којим условима се одређено тело може сматрати јавним административним телом у смислу Одлуке о адекватности капитала и када се изложеностима према том телу може доделити пондер кредитног ризика прописан за изложености према Републици Србији?
одговор	Сходно тачки 2. Одлуке, под јавним административним телима у смислу Одлуке подразумевају се правна лица у јавном сектору која су под надзором органа јавне власти и која нису основана ради стицања добити. Пондер кредитног ризика прописан за изложености према Републици Србији може се доделити јавном административном телу основаном од стране Републике Србије или аутономне покрајине, уколико је законом о оснивању јавног административног тела или другим одговарајућим правним актом утврђено да оснивач овог тела јемчи за све обавезе истог.

бр. питања	22.
тачка 39.	Изложеност према јавним административним телима
питање	Да ли се Гаранцијски фонд Аутономне Покрајине Војводине може сматрати јавним административним телом у смислу Одлуке о адекватности капитала и да ли банка може изложеностима према Фонду доделити пондер кредитног ризика прописан за изложености према Републици Србији, у смислу тачке 39. Одлуке?
одговор	Гаранцијски фонд Аутономне покрајине Војводине представља јавно административно тело, из разлога што испуњава услове прописане у тачки 2. Одлуке, односно, у питању је правно лице у јавном сектору, које није основано ради стицања добити. Банка не може изложеностима према овом Фонду доделити пондер кредитног ризика прописан за изложености према Републици Србији, с обзиром да нису испуњени услови прописани у тачки 39. Одлуке. Наиме, Одлуком о оснивању овог Фонда, као ни другим актом, није прописано да АП Војводина јемчи за све обавезе овог тела, што је обавезан услов за додељивање пондера кредитног ризика прописан за изложености према Републици Србији, а сходно Одлуци о адекватности капитала.

бр. питања	23.
тачка 44.	Класе изложености
питање	Да ли се у класу изложености према банкама могу распоредити изложености према привредним субјектима основаним на територији Републике Србије, који су регистровани за обављање делатности финансијског лизинга?
одговор	Даваоци лизинга са седиштем у Републици Србији не могу бити распоређени у категорију изложености према банкама, већ се у складу са тачком 44. став 2. Одлуке распоређују у класу изложености према привредним друштвима.

бр. питања	24.
тачка 44. 45. 46.	Изложености према банкама
питање	Да ли се у ситуацији када не постоји рејтинг изабране агенције за рејтинг за изложености према банкама, за банке које имају седиште на територији Републике Србије узима у обзир пондер 0% или се као основ узима пондер који одговара ризику државе Србије, утврђен према кредитној процени агенције за кредитирање извоза?
одговор	Банка у ситуацији када не постоји расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг додељује пондере у складу са тачком 45. став 2. и тачком 46. став 2. Одлуке.

бр. питања	25.
тачка 44.	Изложеност према брокерско-дилерским друштвима
питање	Да ли су овом тачком обухваћене и изложености према брокерско-дилерским друштвима?
одговор	С обзиром на претежну делатност брокерско-дилерских друштава и критеријум прописан тачком 44. став 1. алинеја 2., изложености према овим лицима се могу разврстати у класу изложености према банкама.

бр. питања	26.
тачка 47.	Изложености према банкама
питање	Да ли улагања која представљају одбитну ставку од капитала треба укључити у обрачун ризиком пондерисане активе и који пондер треба тада применити?
одговор	Уколико је реч о улагањима у банке која су одбитна ставка од капитала, банка примењује одредбе тачке 32. став 2. Одлуке, односно ова улагања се не укључују у израчунавање капиталног захтева за кредитни ризик.

бр. питања	27.
тачка 48.	Укључивање у класу изложености према привредним друштвима
питање	Ако је банка домаћем правном лицу са рејтингом изабране агенције за рејтинг одобрила пласман који је обезбеђен стамбеном некретнином, да ли мора да буде распоређен у класу изложености обезбеђених хипотеком или може бити сврстан у класу изложености према привредним друштвима због повољнијег пондера кредитног ризика у складу са рејтингом изабране агенције за рејтинг?
одговор	Банка сама одлучује у коју класу изложености ће сврстати дато потраживање – у класу привредних друштава или у класу изложености обезбеђених хипотекама, односно не мора да га разврста у класу изложености обезбеђених хипотекама. Оно што је од значаја је да се наведено разврставање спроводи у складу са унутрашњим актима банке којима је прописан начин распоређивања изложености у прописане класе изложености и да се ово распоређивање доследно спроводи.

бр. питања	28.
тачка 49. и 50.	Изложеност према физичким лицима
питање	Када је за изложености према физичким лицима могуће применити пондер кредитног ризика 75%?
одговор	Примена овог пондера је могућа уколико су испуњени услови прописани тачком 49. Одлуке. Прописани услови су кумулативне природе, односно сви услови морају бити испуњени да би био примењен пондер кредитног ризика 75%.

бр. питања	29.
тачка 49. и 50.	Изложеност према физичким лицима - диверсификованост портфолија
питање	Да ли је потребно поново израчунати укупну вредност класе изложености према физичким лицима уколико неки дужник буде искључен из те класе због неиспуњавања услова довољне диверсификације?
одговор	Да. Уколико је након првог рачунања искључена нека изложеност из ове класе (јер прелази границу од 0,2%), потребно је поново израчунати износ који одговара степену диверсификације од 0,2% вредности класе, с обзиром да се она смањила па се може десити да је изложеност према неком лицу која је раније била испод 0,2% сада премашила тај лимит.

бр. питања	30.
тачка 49. и 50.	Изложеност према физичким лицима - укупна изложеност према дужнику
питање	Да ли се приликом израчунавања изложености према дужнику који је физичко лице узима у обзир проценат власништва дужника у повезаном лицу или се узима целокупан износ потраживања повезаног лица?
одговор	Банка приликом израчунавања укупне изложености према дужнику узима целокупан износ потраживања са њим повезаног лица, без обзира на проценат власништва дужника у том лицу.

бр. питања	31.
тачка 49. и 50.	Изложеност према физичким лицима - нерезиденти
питање	Да ли се потраживања од нерезидената у погледу пондера ризика третирају на исти начин као потраживања од резидената?
одговор	Да, исти третман се примењује и на резиденте и на нерезиденте.

бр. питања	32.
тачка 50.	Изложеност према физичким лицима - повезана лица
питање	Како се дефинишу лица повезана са дужником и лица повезана са банком у Одлуци о адекватности капитала банке?
одговор	Дефиниције повезаних лица, као и лица повезаних са банком прописане су Законом о банкама и оне се примењују и у Одлуци о адекватности капитала банака.

бр. питања	33.
тачка 50.	Утврђивање повезаних лица
питање	Да ли је изјава клијента о повезаним лицима довољна за утврђивање повезаности лица?

одговор	Поред прибављања изјаве клијента о повезаним лицима, потребно је да банка спроведе све расположиве активности како би утврдила постојање повезаних лица (у смислу провере достављених података и сл.).
----------------	--

бр. питања	34.
тачка 50.	Изложеност према физичким лицима
питање	Да ли потраживања која не задовољавају услове да буду у класи изложености обезбеђених хипотекама могу да остану у класи изложености према физичким лицима (иако имају хипотеку) са пондером ризика 75%?
одговор	Не постоје правне препреке да се изложеност обезбеђена хипотеком на стамбеном непокретношћу разврста у класу изложености према физичким лицима. Пондер 75% додељује се само оним изложеностима према физичким лицима које испуњавају услове прописане тачком 49. став 1. Одлуке.

бр. питања	35.
тачка 52.	Распоређивање у класу изложености обезбеђених хипотекама на стамбеним непокретностима
питање	Да ли се може применити пондер ризика 35% за део изложености обезбеђен хипотеком, уколико је вредност потраживања већа од вредности стамбене непокретности?
одговор	Није потребно да вредност стамбене непокретности буде већа од вредности потраживања, суштина је да само на онај део изложености који испуњава услове из тачке 52. може да се примени пондер кредитног ризика 35%.

бр. питања	36.
тачка 50.	Утврђивање укупне изложености према једном дужнику
питање	Уколико хипотека на непокретности покрива само део потраживања од дужника, да ли се, приликом утврђивања укупне изложености према једном дужнику, из укупне изложености изузима 75% тржишне вредности непокретности?
одговор	Према тачки 32. Одлуке банка је дужна да све изложености из банкарске књиге распореди у једну од прописаних класа односно да целокупну изложеност сврстава само у једну прописаних од класа. С обзиром да се, у складу са тачком 50. Одлуке, изложености обезбеђене хипотеком на непокретности не укључују у укупну изложеност према дужнику који је физичко лице, та изложеност се укључује у класу изложености обезбеђених хипотекама на непокретности.

бр. питања	37.
тачка 52.	Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима

питање	Како тумачити „не зависи великим делом“ у одредбама под 2) и 3) у ставу 1. тачке 52.?
одговор	Банка својим унутрашњим актима утврђује критеријуме за одређивање значајности у смислу одредаба под 2) и 3) у ставу 1. тачке 52.

бр. питања	38.
тачка 52.	Хипотеке на стамбеним непокретностима – власник непокретности
питање	Да ли се хипотеке конституисане над стамбеним непокретностима, дефинисаним у наведеној тачки, односе само на изложености (и/или делове изложености) дужника који су физичка лица?
одговор	У складу са тачком 52. став 2, банка изложеностима или деловима изложености које су обезбеђене хипотекама на непокретностима у власништву правног лица додељује пондер кредитног ризика 35% само ако је искључиви власник тог правног лица оно физичко лице које у тој непокретности станује (или намерава да у њој станује) и ако су испуњени услови из става 1. ове тачке.

бр. питања	39.
тачка 52.	Распоређивање у класу изложености обезбеђених хипотекама над стамбеним непокретностима – подела изложености
питање	Уколико изложеност прелази 75% вредности непокретности да ли је могуће изложеност поделити тако да део изложености која не прелази 75% буде класификован у категорију изложености обезбеђене хипотеком а остатак у одговарајућу категорију?
одговор	Не. Целокупан износ изложености мора да буде распоређен у једну класу изложености.

бр. питања	40.
тачка 52.	Распоређивање у класу изложености обезбеђених хипотекама над стамбеним непокретностима – део који не испуњава услове
питање	Како третирати постојеће стамбене кредите са аспекта тачке 52. Одлуке о адекватности капитала банке?
одговор	У постојећим уговорима потребно је проверити испуњеност услова из става 1. дате тачке и сходно томе даље поступати.

бр. питања	41.
тачка 52.	Третман стамбених непокретности у зависности од власника
питање	Да ли изложеност обезбеђена хипотеком над стамбеним објектом који је дат у закуп привредном друштву може бити распоређено у изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима?

одговор	Изложеност обезбеђена хипотеком над стамбеном непокретношћу може бити призната за наведене сврхе само уколико је једини власник тог привредног друштва истовремено и власник дате непокретности и ако ју је настанио (или ће је настанити) на основу одговарајућег уговора. Стамбена непокретност је по правилу намењена становању па тај критеријум као најзначајнији мора да буде испуњен, без обзира ко је купац наведеног објекта.
----------------	--

бр. питања	42.
тачка 52.	Врсте стамбених непокретности
питање	Да ли изложеност обезбеђена хипотеком над викендицама, кућама за одмор, стамбеним зградама и земљиштем намењеним изградњи стамбеног објекта може бити распоређена у “изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима”?
одговор	Изложености обезбеђене хипотеком на викендицама, сличним објектима за одмор и стамбеним зградама не могу се укључити у класу изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима. Само земљиште које има дозволу за градњу куће може бити признато, док се друге намене нпр. изградња стамбене зграде или викендице, не признају.

бр. питања	43.
тачка 52.	Хипотека над земљиштем
питање	Уколико се изложености обезбеђеној хипотеком над земљиштем може доделити пондер 35% који услови треба да буду испуњени?
одговор	Поред услова прописаних тачком 52. дато земљиште мора да има дозволу за градњу куће.

бр. питања	44.
тачка 52.	Стамбене непокретности – доказ о настањивању и закупу
питање	Која документација је потребна да би се доказало власништво, настањивање или давање у закуп неког стамбеног објекта?
одговор	Наведена одредба је иста као и у важећој регулативи (власнички лист, уговор о закупу датог објекта и сл.), односно не постоје додатни захтеви у вези са документацијом или активностима, у односу на важеће прописе, које банка треба да испуни за потребе доказивања власништва или давања у закуп неког стамбеног објекта.

бр. питања	45.
тачка 52.	Стамбене непокретности
питање	Да ли ће се хипотека признавати као средство обезбеђења и за део потраживања на одређеној партији чак и када

	цела партија пласмана није покривена вредношћу непокретности?
одговор	Да. Банка оном делу изложености који испуњава све прописане услове додељује пондер ризика 35% а остатку изложености додељује пондер ризика 100%.

бр. питања	46.
тачка 53.	Пондер кредитног ризика за изложености обезбеђене пословним непокретностима
питање	Који пондер кредитног ризика треба доделити изложеностима обезбеђеним пословним непокретностима?
одговор	Изложеностима обезбеђеним хипотекама на непокретности које не испуњавају услове из тачке 52. став 1. Одлуке (у које спадају и пословне непокретности), у складу са тачком 53. Одлуке треба доделити пондер 100%.

бр. питања	47.
тачка 53.	Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима
питање	Да ли се изложености према физичким лицима које испуњавају услове из тачке 49. Одлуке, које су обезбеђене другим облицима непокретности осим стамбеним непокретностима и које испуњавају услове из тачке 52. не сврставају у класу изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима и додељује им се пондер 75%?
одговор	У складу са тачком 53. Одлуке, банка изложеностима које су обезбеђене хипотеком, а које не испуњавају услове из тачке 52. став 1. Одлуке као и деловима изложености које испуњавају услове из тог става, осим услова из одредбе под 4) додељује пондер кредитног ризика 100%.

бр. питања	48.
тачка 54.	Доспело ненаплаћено потраживање
питање	Да ли се под појединачним пласманом сматра партија потраживања, а под појединачним потраживањем потраживање нпр. по камати, накнади или главници у оквиру једне партије? Да ли постоји разлика између израза појединачни пласман и појединачно потраживање?
одговор	У оба случаја је реч о нивоу појединачног потраживања/ изложености (и то укупног износа изложености по том основу, укључујући главницу, камате, накнаде и сл.).

бр. питања	49.
тачка 56.	Доспела ненаплаћена потраживања обезбеђена хипотекама на непокретности
питање	Уколико је дужник у доцњи дуже од 90 дана у материјално значајном износу а исправке вредности увећане за потребну резерву за процењене губитке потраживања чине мање од 20% његове бруто књиговодствене вредности, да

	ли се делу потраживања које је обезбеђено хипотеком на непокретности додељује пондер кредитног ризика 35% а остатку изложености 150%?
одговор	У складу са тачком 56. Одлуке, банка (целокупне) изложености обезбеђене хипотекама на непокретности, које испуњавају услове за доспела ненаплаћена потраживања (тачка 54. Одлуке) распоређује у доспела ненаплаћена потраживања и додељује им пондер кредитног ризика 100%.

бр. питања	50.
тачка 56.	Доспело ненаплаћено потраживање – хипотеке на стамбеним непокретностима
питање	Банка доспелом ненаплаћеном потраживању које је обезбеђено хипотеком на стамбеним непокретностима додељује пондер кредитног ризика 100%. Да ли се мисли само на потраживања од физичких лица?
одговор	Одредбе наведене тачке се односе на све изложености које су доспеле, а ненаплаћене су, а претходно су биле разврстане у класу изложености обезбеђених хипотекама на непокретностима, односно нису у питању само изложености код којих је дужник физичко лице.

бр. питања	51.
тачка 57.	Високоризична потраживања
питање	Да ли се категорија "високоризична потраживања" односи само на улагања банке у капитал наведених друштава или и на дате кредите којима се финансирају одређени пројекти, а који утичу на значајан раст тог друштва (на пример код новооснованих друштава)?
одговор	Високоризична потраживања подразумевају било коју врсту високоризичне изложености, што обухвата и улагања у капитал наведених друштава и пласмане тим друштвима.

бр. питања	52.
тачка 59.	Улагања у отворене инвестиционе фондове
питање	Да ли се изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове односе само на куповину инвестиционих јединица или и на класични кредитни пласман друштвима за управљање?
одговор	Ова тачка, као и све друге тачке у којима је реч о улагањима у отворене инвестиционе фондове, односе се на улагања у инвестиционе јединице тих фондова.

бр. питања	53.
тачка 59.	Улагања у отворене инвестиционе фондове
питање	Да ли је банка, уколико има улагање у отворени инвестициони фонд, у обавези да рачуна и капитални захтев за кредитни ризик и капитални захтев за тржишне ризике?

одговор	Банка за наведена улагања која се воде у банкарској књизи рачуна само капитални захтев за кредитни ризик, а за улагања која се воде у књизи трговања рачуна капитални захтев по правилима за ценовни ризик. Ако постоји девизни ризик, рачуна се капитални захтев за девизни ризик, за сва улагања без обзира где се воде.
----------------	--

бр. питања	54.
тачка 62.	Готовина и готовински еквиваленти у процесу реализације
питање	Шта се подразумева под појмом „готовина и готовински еквиваленти у процесу реализације“?
одговор	Ради се о готовини и готовинским еквивалентима који се не налазе у благајни или трезору банке и другим облицима готовине и готовинских еквивалената који се воде на рачунима групе 00 (чекови, менице и остали инструменти плативи по виђењу који су у процесу наплате).

бр. питања	55.
тачка 64.	Период коришћења кредитних рејтинга изабране агенције за рејтинг
питање	Шта се подразумева под формулацијом „дужи временски период“?
одговор	Мисли се на период од неколико година. Одредба је донета у циљу спречавања тзв. регулаторне арбитраже и коришћења рејтинга агенција које у том периоду дају повољније кредитне рејтинге.

бр. питања	56.
тачка 65.	Избор агенције за рејтинг
питање	Да ли постоји ограничење у погледу броја изабраних агенција за рејтинг?
одговор	Не постоје ограничења у погледу броја агенција чије рејтинге банка може користити, све док је њихов избор јасно прописан њеним унутрашњим актима.

бр. питања	57.
тачка 66.	Захтевани и незахтевани рејтинзи
питање	Да ли је потребно да клијент документује банци да је захтевао кредитни рејтинг или се то на неки други начин може утврдити?
одговор	Није потребно, агенција за рејтинг је дужна да одвојено објављује захтеване од незахтеваних рејтинга и то на јасан и транспарентан начин. Поред тога, супервизор објављује које агенције су добиле сагласност за незахтеване рејтинге, тако да не може доћи до забуне у овом погледу.

бр. питања	58.
тачке 68. и 70.	Коришћење дугорочних и краткорочних кредитних рејтинга

питање	Шта су краткорочне, а шта дугорочне изложености и где се примењују краткорочни, а где дугорочни рејтинзи?
одговор	Краткорочне изложености су изложености са роком доспећа до годину дана, док се под дугорочним изложеностима подразумевају све изложености са дужим роком. Банка може користити краткорочни кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг само за одређивање пондера кредитног ризика краткорочних изложености на које се тај рејтинг односи и ако су те изложености распоређене у класу изложености према банкама или према привредним друштвима.

бр. питања	59.
тачка 72. став 2.	Случајеви рочне неусклађености
питање	Да ли се прихватљивим средством обезбеђења могу сматрати готовински депозити по потраживањима којима је остало мање од три месеца до доспећа и гаранције првокласних банака уколико су издате на период краћи од годину дана?
одговор	Да, рок доспећа инструмента кредитне заштите је прописан само за случај да постоји рочна неусклађеност, односно када је рок доспећа инструмента кредитне заштите краћи од рока доспећа изложености. Изузетно од наведеног, уколико банка примењује једноставни метод за инструменте материјалне кредитне заштите у облику финансијске имовине, није могуће користити такве инструменте ако постоји рочна неусклађеност.

бр. питања	60.
тачка 80.	Билансно нетирање – примљени и дати депозити матичној банци
питање	Да ли билансно нетирање из тачке 80. Одлуке може да се примени када банка има примљене депозите од матичне банке, са различитим роковима доспећа, начином отплате и камате и дате депозите матичној банци у виду орочених депозита и стања на ностро рачунима?
одговор	Сходно тачки 80. Одлуке подобним билансним нетирањем сматра се споразум о нетирању међусобних новчаних потраживања и обавеза банке по основу кредита и депозита с другом уговорном страном. У складу са тим, укључивање у уговор о кредиту или депозиту са банком у иностранству одредаба којим се регулише нетирање међусобних потраживања банке и банке у иностранству може се сматрати дозвољеним са аспекта Одлуке, те банка може, уз испуњење осталих услова прописаних Одлуком, примљене депозите од матичне банке нетирати са депозитима датим матичној банци.

бр. питања	61.
тачка 80.	Билансно нетирање – ванбилансна потраживања
питање	Да ли билансно нетирање из тачке 80. Одлуке може да се примени ако банка има ванбилансно потраживање према матичној банци, уз испуњење осталих услова прописаних Одлуком?
одговор	У складу са тачком 80. Одлуке, подобним билансним нетирањем сматра се споразум о нетирању међусобних новчаних потраживања и обавеза банке по основу кредита и депозита с другом уговорном страном. У складу са тим, ванбилансна потраживања не могу бити предмет билансног нетирања.

бр. питања	62.
тачка 83.	Други облици јемства
питање	Шта се подразумева под другим облицима јемства?
одговор	Под другим облицима јемства се подразумевају и сви остали облици инструмената нематеријалне кредитне заштите, поред гаранција и кредитних деривата, а који испуњавају услове подобности прописане у тач 87. и 94 за овај облик кредитне заштите.

бр. питања	63.
тачка 83.	Третман банака као подобних давалаца гаранција
питање	Да ли је дефинисан минимални рејтинг банке издаваоца, као предуслов за признавање примљене гаранције? Да ли се узима у обзир кредитни рејтинг матичне банке као издаваоца гаранције?
одговор	Подобним пружаоцима гаранција сматрају се сва лица разврстана у класу банака, без прописивања додатних услова које она као пружаоци нематеријалне кредитне заштите треба да испуњавају.

бр. питања	64.
тачка 83.	Појам матичног и подређеног друштва банке
питање	Шта се подразумева под матичним друштвом и подређеним друштвима банке?
одговор	Подразумевају се појмови матичног друштва и подређеног друштва дефинисани у члану 2. Закона о банкама.

бр. питања	65.
тачка 83.	Подобни пружаоци нематеријалне кредитне заштите
питање	Уколико привредно друштво нема расположиви кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг, да ли то значи да се гаранција издата од стране тог друштва не може прихватити као подобан инструмент нематеријалне кредитне заштите?

одговор	Да. Подобним се сматрају само оне гаранције које су издали подобни пружаоци нематеријалне кредитне заштите, тј. уколико привредно друштво нема одговарајући кредитни рејтинг изабране агенције за рејтинг његове гаранције, неће се сматрати подобним.
----------------	--

бр. питања	66.
тачка 86.	Ниво корелације између кредитне способности дужника и кредитне заштите
питање	На који начин се дефинише који се ниво степена корелације између вредности инструмената материјалне кредитне заштите и кредитне способности дужника сматра високим?
одговор	Банка својим унутрашњим актима дефинише начин утврђивања наведене корелације, односно ниво који сматра значајним.

бр. питања	67.
тачка 94. став 1.	Гаранције
питање	Да ли се и део изложености може третирати као изложеност покривена гаранцијом односно јемством, односно да ли се по основу таквих гаранција могу остварити ефекти ублажавања ризика?
одговор	Да, банка може за ублажавање кредитног ризика признати гаранције које покривају део неке изложености.

бр. питања	68.
тачка 99.	Пондер ризика – једноставни метод: наменски новчани депозит
питање	Да ли банка може изложеностима које чине део портфолија стамбених кредита доделити пондер кредитног ризика 0% ако су обезбеђене наменским новчаним депозитом који је положила друга банка, као технике ублажавања кредитног ризика?
одговор	Банка може активу пондерисану кредитним ризиком прилагодити за ефекте коришћења средстава обезбеђења у облику финансијске имовине применом једноставног метода – на начин да обезбеђеном делу односне изложености додељује пондер кредитног ризика. Средство обезбеђења у облику финансијске имовине банка може користити за ублажавање кредитног ризика само ако су испуњени услови прописани у тачкама 85, 86. и 88. Одлуке. У складу са наведеним банка може применити пондер кредитног ризика 0% на изложености које чине портфолио стамбених кредита који је обезбеђен наменским новчаним депозитом уколико су испуњени сви горе наведени услови.

бр. питања	69.
тачка 99. став 4.	Пондер ризика – потраживање обезбеђено златом
питање	Да ли потраживање обезбеђено златом може да се пребаци из иницијалног СП обрасца клијента у СП образац за остале изложености при чему би добило пондер кредитног ризика 0% (по истом принципу по којем третман има готовински депозит као средство обезбеђења)?
одговор	Тачком 62. Одлуке прописано је да банка злату у својим трезорима или злату које је депоновано код другог лица, као обезбеђење за обавезе банке додељује пондер кредитног ризика 0%. Будући да се наведена одредба односи само на злато у својини банке, у случају заснивања залогe на злату изложеност према клијенту из СП обрасца у којем је она иницијално исказана не може се преместити на СП образац остале изложености. Злато као подобно средство обезбеђења у облику финансијске имовине банка може користити за ублажавање кредитног ризика само ако су испуњени услови прописани у тачкама 85, 86. и 88. Одлуке. Банка може активу пондерисану кредитним ризиком прилагодити за ефекте коришћења средстава обезбеђења у облику финансијске имовине применом једноставног или сложеног метода, при чему не може истовремено користити оба метода. Ако примењује једноставан метод банка обезбеђеном делу односне изложености додељује пондер кредитног ризика средства обезбеђења који не може бити мањи од 20%. Сложени метод банка примењује на начин прописан у тачкама 103. до 109. Одлуке.

бр. питања	70.
тачке од 99. до 102.	Пондер ризика – једноставни метод
питање	Да ли пондер кредитног ризика средства обезбеђења у облику финансијске имовине може да буде нижи од 20%?
одговор	Код примене једноставног метода, банка ће делу изложености обезбеђеном финансијском имовином доделити пондер кредитног ризика који није нижи од 20%, осим у случајевима из тачака од 100. до 102. када пондер може бити нижи (0% или 10%).

бр. питања	71.
тачке од 99. до 102.	Пондер ризика – једноставни метод: готовина
питање	Да ли изложености обезбеђене готовином и готовинским еквивалентима треба да се пондеришу са 20% или таква средства обезбеђења квалификују односну изложеност под дефиницију дату у тачки 101. која дефинише све остале изложености које нису покривене претходним

	тачкама и носе пондер од 0%?
одговор	Када је у питању готовина и готовински еквиваленти као средство обезбеђења банка примењује најмање пондер ризика 20%, осим ако је у питању неки од случајева прописаних тачкама од 100. до 102.

бр. питања	72.
тачка 99. став 3. и тачка 121. став 3.	Фактори конверзије у случају коришћења кредитне заштите
питање	Пример: Ако имамо ванбилансну изложеност од 100 јединица која припада категорији средњег ризика чији је фактор конверзије 50% и обезбеђена је депозитом који износи 50 јединица, на који од ова два начина ће се примењивати фактори конверзије: <ol style="list-style-type: none"> 1. $(100 - 50) * 50\%$ или 2. $(100 - 50) * 100\%$
одговор	Банка полази од износа изложености 100 (примењен је фактор конверзије 100%) који представља износ нето изложености (под претпоставком да су већ извршена умањења за одговарајућа резервисања и потребну резерву). Након тога примењују се ефекти средства обезбеђења који износе 50 (под претпоставком да нема умањења средства обезбеђења по неком основу). Разлика од 50 представља нето изложеност после примене кредитне заштите и овај износ представља необезбеђени део изложености. Након тога се примењује фактор конверзије од 50% и добија се вредност изложености од 25 на који ће се применити одговарајући пондер ризика иницијалног дужника у циљу добијања износа ризичне активе за ту изложеност.

бр. питања	73.
тачка 106. став 2.	Период реализације
питање	Шта се подразумева под термином период реализације?
одговор	Период реализације представља период у којем је могуће дато средство реализовати, односно уновчити, присвојити, задржати или извршити његов пренос на друго лице.

бр. питања	74.
тачка 110.	Фактор волатилности 0%
питање	Да ли се услови из тачке 110. примењују само у случају када банка не испуњава услове у вези рачунања капиталних захтева за тржишне ризике? Да ли се фактор волатилности примењује истовремено и на изложеност и на колатерал?
одговор	Без обзира да ли су испуњени услови у вези са начином

	<p>рачунања капиталних захтева за тржишне ризике банка је дужна да за све трансакције које носе ризик друге уговорне стране рачуна капитални захтев у складу са одредбама ове одлуке које се односе на овај ризик. Изузетно за репо и reverse репо трансакције и трансакције узимања и давања у зајам ХОВ и робе постоји могућност вредновања у складу са одредбама које се тичу техника ублажавања кредитног ризика.</p> <p>Фактор волатилности се примењује на страну трансакције која је средство обезбеђења.</p>
--	--

бр. питања	75.
тачка 121.	Изложеност обезбеђена гаранцијом Фонда за развој РС
питање	Да ли се изложеностима обезбеђеним гаранцијом Фонда за развој Републике Србије, из гарантног фонда за који неопозиво гарантује Република Србија, додељује пондер кредитног ризика 0%, у смислу Одлуке о адекватности капитала?
одговор	Да. Сходно тачки 121. Одлуке, уколико је изложеност или део изложености обезбеђена гаранцијом пружаоца заштите, додељује се пондер кредитног ризика пружаоца заштите уместо пондера кредитног ризика ове изложености, а у овом случају крајњи пружалац кредитне заштите је Република Србија, којој се додељује пондер кредитног ризика 0%.

бр. питања	76.
тачка 139.	Укидање решења изабраној агенцији за рејтинг
питање	Да ли се након укидања решења о давању сагласности агенцији за рејтинг од стране НБС признају дотадашњи (постојећи) рејтинзи додељени од стране те АЕКР?
одговор	Не, НБС брише са листе агенцију за рејтинг одмах након укидања решења о признавању подобности те агенције и њени рејтинзи престају да буду подобни даном укидања решења.

бр. питања	77.
тачка 142. став 4.	Испуњавање минималних услова за примену IRB приступа
питање	Да ли НБС може да за обрачун капиталних захтева прихвати и одобри примену интерног рејтинга који се примењује и за који је валидација извршена на нивоу банкарске групе?
одговор	Не. Банкарска група је добила сагласност да на консолидованом нивоу рачуна капитални захтев за кредитни ризик применом IRB приступа. Да би банка могла да примењује интерне рејтинг системе потребно је да испуњава минималне услове за примену IRB приступа на појединачном нивоу.

бр. питања	78.
тачка 144.	Материјална значајност за трајна изузећа
питање	Да ли материјалну значајност за наведене изложености (осим за власничка улагања) треба да процени и докаже сама банка?
одговор	Да, уколико се определи за развој интерних рејтинг система, банка је дужна да унутрашњим актима дефинише и начин утврђивања материјалне значајности појединих класа изложености, сегмената пословања и сл.

бр. питања	79.
Тачка 148. (и тачка 44.)	Разврставање у класу изложености према банкама
питање	Да ли се у класу изложености према банкама сврставају лизинг компанија и друштво за управљање инвестиционим фондовима?
одговор	У класу изложености према банкама се, поред банака и других кредитних институција, распоређују и друга лица из финансијског сектора ако су од надлежног регулаторног тела добила дозволу за рад. Лизинг компаније не испуњавају прописане услове (за друга лица из финансијског сектора) за начин управљања ризицима и минималне услове солвентности прописане за банке, те се не могу сврстати у ову класу. Друштва за управљање инвестиционим фондом се сврставају у класу привредних друштава, осим ако су у питању изложености у облику улагања у отворене инвестиционе фондове.

бр. питања	80.
тачка 150. став 1. одредба под 4)	Диверсификованост портфолија
питање	Да ли приликом разврставања у класу изложености према физичким лицима, за IRB приступ, банка не мора да води рачуна да ли су изложености довољно диверсификоване?
одговор	Код примене IRB приступа банка сама утврђује начин израчунавања показатеља диверсификованости и његов лимит, за разлику од стандардизованог приступа где је експлицитно прописан лимит од 0,2%.

бр. питања	81.
тачка 151. став 2. одредба под 3)	Поткласе у класи изложености према физичким лицима
питање	Како третирати револвинг линије које не испуњавају услов да највећа изложеност према једном лицу у потпортфолију није већа од 1.500.000 РСД?

одговор	Уколико нису испуњени критеријуми за распоређивање у поткласу квалификованих револвинг изложености, а и даље су испуњени услови за распоређивање у класу физичких лица (тачка 150.), банка те изложености распоређује у поткласу остале изложености према физичким лицима.
----------------	--

бр. питања	82.
тачка 152.	Мала и средња предузећа – повезаност са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији
питање	Да ли банка мора да се придржава званичног разврставања у складу са законом о рачуноводству и ревизији?
одговор	Наведеном одредбом се прописује обавеза банке да успостави унутрашња акта у којима ће дефинисати критеријуме за распоређивање малих и средњих предузећа (односно привредних друштава која су у складу са законом о рачуноводству и ревизији распоређена у мала и средња правна лица) а на основу којих ће та лица распоређивати или у класу физичких лица или у класу привредних друштава. Ни у ком случају се овом одредбом не врши изузимање од примене одредби датог закона, напротив та одредба се везује за поделу правних лица која је прописана у закону о рачуноводству и ревизији.

бр. питања	83.
тачка 175. став 5.	Прекорачења по текућим рачунима
питање	Да ли је у свим случајевима наведеним у ставу 5. тачке 175. услов да износ прекорачења треба да буде материјално значајан да би се почело са бројањем дана кашњења?
одговор	Да, било који од ових догађаја покреће бројање дана доцње само уколико је износ материјално значајан.

бр. питања	84.
тачка 177. став 3.	Прикупљање података – релевантност економских и тржишних услова
питање	Шта се подразумева под формулацијом да су економски или тржишни услови у којима су подаци настали релевантни у погледу садашњих и будућих услова?
одговор	Суштина је да банка за наведене потребе користи податке добијене у условима пословања који су слични условима у којима она сада послује и за које се може предвидети да се неће значајније мењати у ближој будућности.

бр. питања	85.
тачка 207. став 2.	Методе квантитативне валидације – поређење са екстерним подацима

питање	На који начин банка треба да врши поређењем са подацима из екстерних извора како би извршила валидацију интерних процена?
одговор	Наведена одредба се односи на екстерне процене релевантних параметара ризика, као што су они које дају рејтинг агенције и њима сличне процене које су банци на располагању, а које се користе у циљу утврђивања потенцијалних неправилности или пристрасности у обрачуна.

бр. питања	86.
тачка 241. и 245.	Формуле за израчунавање пондера ризика и кредитним ризиком пондерисане активе
питање	Објаснити примену формула за израчунавање пондера ризика и кредитним ризиком пондерисане активе применом IRB приступа?
одговор	<p>Наведене формуле из Базел II стандарда за израчунавање пондера кредитног ризика и вредности тих пондера су, као и у стандардизованом приступу, засноване на претпоставци да минимални показатељ адекватности капитала (ПАК) износи 8%. Под претпоставком да је банка изложена само кредитном ризику, да би имала ПАК од 12% потребно је да, најједноставније речено, издвоји капитал у износу од 12% RWA а не 8% RWA. Суштина повећања показатеља адекватности капитала са 8% на 12% је да коначни резултат буде 50% већи издвојени износ капитала за кредитни ризик у односу на онај израчунат на основу претпоставке да је ПАК 8%. Наиме, намера није била ни у једном моменту да се утиче на износ изложености већ на маржу конзервативности, односно на износ капитала-капиталних захтева који се издвајају.</p> <p>Дакле, према базелским стандардима и документу који даје детаљнији приказ формула за израчунавање пондера кредитног ризика IRB приступа, односно <i>"An Explanatory Note on the Basel II IRB Risk Weight Functions"</i> (http://www.bis.org/bcbs/irbriskweight.pdf):</p> <p>минимални захтевани капитал за кредитни ризик = = 8% * RWA = 8% * EAD * RW = 8% * (12.5 * EAD * капитални захтев)</p> <p>Даље, у складу са нашим ПАК од 12%:</p> <p>минимални захтевани капитал за кредитни ризик = = 12% * RWA = 12% * EAD * RW = 12% * (EAD * 12.5 * капитални захтев) = 1.5 * 8% * (12.5 * EAD * капитални захтев) = 1.5 * минимални захтевани капитал за кредитни ризик по Базелу II, што и јесте био циљ.</p>

бр. питања	87.
тачка 258.	Третман износа очекиваних губитака
питање	Објаснити третман износа очекиваних губитака.
одговор	У складу са формулацијом, одредбе из тачке 258. су повезане са тачком 19. (вишак EL) и тачком 22. (мањак EL) тако што се укупан износ очекиваних губитака одузима од збира исправки вредности и резервисања и потребне резерве за процењене губитке које се односе на ове изложености, а добијена разлика укључује се у израчунавање капитала у складу с тачком 19, односно тачком 22, зависно од тога да ли је добијени износ позитиван или негативан.

бр. питања	88.
тачка 261. одредба под 3)	Хипотека на пословној непокретности
питање	Да ли се хипотека на пословној непокретности може сматрати инструментом материјалне кредитне заштите?
одговор	Хипотека на пословној непокретности може се сматрати осталим материјалним средством обезбеђења и, сходно томе, подобним инструментом материјалне заштите у смислу тачке 261. став 1. одредба под 3) уколико су испуњени услови из те одредбе као и из тачке 266. ове Одлуке. Банка може користити остала материјална средства обезбеђења као инструмент материјалне кредитне заштите само ако примењује IRB приступ кредитном ризику, при чему је за примену овог приступа неопходна испуњеност услова прописаних Одлуком и сагласност Народне банке Србије (тачка 140. Одлуке).

бр. питања	89.
тачка 264.	Услови за признавање хипотеке – извршност хипотеке
питање	Да ли је хипотека извршена уколико је уписана у регистар тапија?
одговор	У тачки 264. став 1. наводи се: „да је хипотека пуноважна у складу са меродавним правом и уписана у земљишне књиге, катастар непокретности или други одговарајући регистар, а уговорним одредбама и одговарајућим правним поступком се намирење из вредности хипотековане непокретности обезбеђује у разумном року“, стога је сам поступак регулисан законом којим се уређује хипотека и осталим релевантним прописима, односно све предузете правне радње морају бити у складу са условима прописаним свим наведеним прописима.

бр. питања	90.
тачка 264. одредба под 5)	Осигурање непокретности
питање	Да ли је неопходно да непокретност буде осигурана, како би изложености био додељен пондер кредитног ризика 35%? Такође, да ли је неопходно да процедуром буде прописан услов да износ осигуране суме покрива цео износ тржишне вредности непокретности која је предмет хипотеке како би се испунио услов за признавање стамбених непокретности као средства обезбеђења у складу са тачком 264. став 1.?
одговор	Неопходно је да банка утврди јасне и свеобухватне процедуре за праћење и проверу адекватности осигурања од ризика наступања штете на хипотекованој вредности, што не значи нужно да свака непокретност на коју је уписана хипотека мора да буде осигурана. Банка својим процедурама уређује када је и која врста осигурања неопходна за сваку непокретност на коју се уписује хипотека.

бр. питања	91.
тачка 281.	Слободне испоруке – третман
питање	До ког дана кашњења плаћања/испоруке друге уговорне стране банка мора да израчунава кредитним ризиком пондерисану активу за ризик/измирења испоруке по основу слободних испорука, а од ког дана кашњења умањује капитал за износ губитка оствареног на тржишту?
одговор	У периоду од 1. до 4. дана кашњења након уговореног датума плаћања друге уговорне стране банка ову изложеност третира као изложеност кредитном ризику и израчунава је у складу са одредбама које се односе на стандардизовани, односно IRB приступ кредитном ризику (тј. она представља кредитним ризиком пондерисану активу). У случају кашњења 5 или више радних дана након уговореног датума плаћања друге уговорне стране банка умањује капитал за износ који је једнак извршеном плаћању/испоруци увећаном за износ губитка из става 3. тачке 279. (односно не рачуна кредитним ризиком пондерисану активу за ову изложеност).

бр. питања	92.
тачка 283.	Ризик друге уговорне стране – тржишни ризици
питање	Да ли банка која не испуњава услове за тржишни ризик, а има форвард или друге деривате, врши обрачун капиталног захтева за кредитни ризик и ризик друге уговорне стране или само обрачун капиталног захтева за ризик друге уговорне стране?

одговор	Банка у складу са одредбама које се односе на капиталне захтеве за ризик друге уговорне стране израчунава само вредност наведених позиција а онда ту вредност укључује у израчунавање ризичне активе за кредитни ризик, односно може се рећи да капитални захтев за ризик друге уговорне стране представља део капиталног захтева за кредитни ризик израчунатог у складу са одредбама које се односе на стандардизован и IRB приступ. Иначе, израчунавање овог капиталног захтева се врши без обзира да ли банка рачуна капиталне захтеве за тржишне ризике у складу са одредбама дела који се односи на капиталне захтеве за тржишне ризике или примењује одредбе дела који се односи на кредитним ризиком пондерисану активу.
----------------	---

бр. питања	93.
тачка 283.	Ризик друге уговорне стране
питање	На које трансакције се примењује ризик друге уговорне стране?
одговор	Ризик друге уговорне стране се рачуна за све трансакције из тачке 283. став 1.

бр. питања	94.
тачка 284.	Ризик друге уговорне стране
питање	Који методи изложености се могу применити на трансакције са дугим роком измирења, а који методи изложености се могу применити на кредитне деривате?
одговор	За рачунање износа изложености позиција по основу кредитних деривата банка може користити: метод текуће изложености, стандардизовани метод или метод интерног модела. За рачунање износа изложености позиција по основу трансакција са дугим роком измирења банка може користити било који од расположивих метода (поред горе наведених може да користи и метод оригиналне изложености).

бр. питања	95.
тачка 283. и 286.	Капитални захтев за ризик друге уговорне стране – ванберзански деривати
питање	Како се израчунава капитални захтев за ризик друге уговорне стране код ванберзанских деривата?
одговор	Део капиталног захтева за кредитни ризик који се односи на ризик друге уговорне стране се за ванберзанске деривате рачуна тако што се збир текуће изложености по основу тог уговора ако је та вредност позитивна (односно текуће тржишне вредности уговора) и потенцијалне изложености у периоду преосталом до датума доспећа уговорене обавезе (производ хипотетичке вредности главнице уговора и фактора конверзије из табеле 19. одлуке) помножи са пондером кредитног ризика за класу

	изложености којој припада друга уговорна страна (а који су одређени у складу са одредбама које се односе на стандардизовани, односно IRB приступ кредитном ризику), а затим се цео овај износ помножи са 12%.
--	---

бр. питања	96.
тачка 286. став 1. одредба под 2)	Капитални захтев за ризик друге уговорне стране – метод текуће изложености
питање	Прецизније дефинисати хипотетичку вредност главнице уговора, обзиром да је нејасно да ли се мисли на тржишну вредност уговора или не?
одговор	Није реч о тржишној вредности, већ се заиста ради о хипотетичком износу главнице из уговора. Одређени деривати нпр. каматни свопови имају дефинисан износ на који се примењују односне каматне стопе и то је хипотетички износ главнице – хипотетички јер се не размењује тај износ већ само разлика у обрачунатој камати а сам износ служи искључиво за потребе обрачуна.

бр. питања	97.
тачка 312. став 1. алинеја 3.	Споразуми о нетирању
питање	Да ли се одредбе алинеје 3. става 1. тачке 312. односе на случај примене интерног модела само у случају споразума о нетирању између различитих категорија производа или се односе на нетирање унутар чланица групе уопште ?
одговор	Одредбе наведене алинеје се односе само на споразуме о нетирању између различитих категорија производа на које банка примењује метод интерних модела – у наведеном случају нетирање између чланица бакарске групе се не признаје.

бр. питања	98.
тачка 320. став 4.	Капитални захтев за ценовни ризик
питање	Да ли у складу са наведеном одредбом банка може, а није у обавези да обрачунава капитални захтев за ценовни ризик?
одговор	Да, наведена одредба даје банци могућност, да ако њена књига трговања није материјално значајана (односно ако су испуњени услови из тог става) не рачуна капитални захтев за ценовни ризик већ да позиције из књиге трговања укључи у израчунавање ризичне активе за кредитни ризик.

бр. питања	99.
тачка 320. став 6.	Укупни послови банке
питање	Којом тачком су дефинисани укупни послови банке?
одговор	Тачком 320. став 6. прописано је шта се сматра укупним пословима банке и на који начин се рачуна њихова вредност.

бр. питања	100.
тачка 320. став 7.	Нетирање позиција
питање	Објаснити део из овог става „док се дуге и кратке позиције сабирају без обзира на предзнак“.
одговор	Овај реченица подразумева да се дуге и кратке позиције укључују у израчунавање вредности укупних послова банке у апсолутним износима.

бр. питања	101.
тачка 320. став 7.	Обрачун укупних послова банке
питање	Који се фактори конверзије за ванбилансне ставке користе при обрачуну укупних послова банке, и како се третирају деривати?
одговор	При израчунавању односа вредности књиге трговања и вредности укупних послова банке (материјалне значајности књиге трговања) банка на ванбилансне ставке примењује факторе конверзије из тачке 29. Деривати се исказују према номиналној или тржишној вредности финансијског инструмента или робе, која је предмет уговора.

бр. питања	102.
тачка 322. став 4.	Распоређивање позиција у књигу трговања – врсте позиција
питање	Објаснити појмове <i>proprietary positions</i> и <i>client servicing</i> .
одговор	<i>Proprietary positions</i> су сопствене позиције банке, односно оне које је банка стекла трговањем у своје име и за свој рачун. <i>Client servicing</i> трансакције се односе на брокерске послове.

бр. питања	103.
тачка 327. став 4. алинеја 7.	Вредновање позиција – иста верзија модела
питање	Да ли је неопходно да се иста верзија модела коју банка користи за проверу резултата коришћеног модела налази у посебном организационом делу у којем се врши вредновање?

одговор	Неопходно је да иста верзија модела буде на заштићеној локацији (у смислу да само одређени запослени имају приступ), а поступање са њом је у надлежности организационог дела у чијој надлежности је и провера самог модела.
----------------	---

бр. питања	104.
тачка 328. алинеја 1.	Вредновање позиција – општи фактори
питање	У којим случајевима се примењује ризик модела?
одговор	Ризик модела (односно ризик који настаје услед примене модела за вредновање финансијских инструмената и једна је од компоненти оперативног ризика) је релевантан само у случајевима када се примењују интерни модели, у супротном се не узима у обзир приликом вредновања

бр. питања	105.
тачка 331. став 4.	Прерачунавање у динаре
питање	Да ли се према наведеном подразумева да се у ценовни ризик укључује и девизни ризик који се већ мери на нивоу укупних послова банке?
одговор	Овде се ради о прерачунавању по званичном средњем курсу, које увек постоји када је реч о изложеностима у страним валутама. На тај начин, у конкретном случају, изражава се изложеност у динарима за коју се рачуна капитални захтев за ценовни ризик (а не за девизни ризик). Капитални захтев за девизни ризик се посебно рачуна, тако да не постоји двоструко рачунање за девизни ризик, већ се ради о различитим ризицима којима је банка изложена.

бр. питања	106.
тачка 338. став 2.	Ценовни ризик – хипотетичке позиције
питање	Како се позиције у хипотетичким дужничким инструментима укључују у категорију позиција којима се додељује пондер специфичног ризика 0%, да ли је потребно прецизирати да ли се то односи на све случајеве, независно од емитента или друге уговорне стране са којом је банка закључила трансакцију са дериватом?
одговор	С обзиром да је хипотетичка позиција - позиција у хипотетичком дужничком инструменту (односно државној обвезници без купона), тој позицији се увек додељује пондер 0%.

бр. питања	107.
тачка 355. став 2.	Ценовни ризик – Власничке ХОВ - по земљама и валутама

питање	Да ли се под наведеним подразумева мултипликовање извештаја који се достављају Народној банци Србије у складу са бројем различитих валута и земаља?
одговор	Не, у складу са измењеним извештајем, банка све податке уноси у један ВХОВ извештај с тим што се разврставање по земљама врши у посебним деловима обрасца.

бр. питања	108.
тачка 362. став 1.	Ценовни ризик – инвестициони фондови
питање	Да ли реченицу из става 1. можемо преформулисати на следећи начин: „Капитални захтев за специфични и општи ценовни ризик за улагања у отворене инвестиционе фондове која су у складу са овим делом одлуке распоређена у књигу трговања износи 32% вредности те позиције, од чега $x\%$ позиције се односи на капитални захтев за специфични ценовни ризик, док се $(32\%-x\%)$ односи на капитални захтев за општи ценовни ризик“?
одговор	Не, укупан капитални захтев за ценовни ризик је 32% позиције у инвестиционим јединицама инвестиционих фондова и није потребно раздвајати капитални захтев за општи од капиталног захтева за специфични ценовни ризик. Ову разлику је могуће направити само ако банка примењује одредбе тачака од 363. до 367. када не примењује начин рачунања из тачке 362.

бр. питања	109.
тачка 369. став 3.	Рачунање нето отворене девизне позиције – улагања у отворене инвестиционе фондове
питање	На који начин Банка треба да уврсти инвестиционе јединице за које не зна валутну структуру за девизни ризик?
одговор	Став 4. наведене тачке дефинише начин поступања у ситуацијама када банка није упозната са структуром улагања инвестиционог фонда.

бр. питања	110.
тачка 369. став 3.	Рачунање нето отворене девизне позиције – улагања у отворене инвестиционе фондове
питање	Када се наводи да се инвестиционе јединице друштва за управљање инвестиционим фондом да ли се ту мисли на инвестиционе јединице фонда или друштва?
одговор	Реч је о инвестиционим јединицама отворених инвестиционих фондова.

бр. питања	111.
тачка 384. став 1.	Третман опција – избор метода

питање	Ко прописује критеријуме за утврђивање материјалне значајности позиција банке у опцијама који ће представљати критеријуме за обрачун капиталних захтева за опције?
одговор	Банка је дужна да сама пропише критеријуме за утврђивање материјалне значајности њених позиција у опцијама за сваки од ризика појединачно (ценовни, девизни и робни) и начин поступања у таквим ситуацијама.

бр. питања	112.
тачка 384. став 1.	Третман опција – избор метода
питање	Да ли банка мора или може да користи одређене методе, с обзиром да неки од њих представљају интерне методе?
одговор	Наведена тачка прописује да банка за продате опције мора да користи делта-плус метод док за купљене опције може да примењује поједностављени метод.

бр. питања	113.
тачка 394. став 2.	Стрес тестирање
питање	Да ли је за банку неопходно да испуњава услове из става 2. овог члана ако намерава да користи приступ интерних модела у складу са тачком 392?
одговор	У наведеном ставу прописани су услови у вези са стрес тестовима које банка треба да спроводи уколико намерава да користи напредни приступ и прописан је минималан обухват стрес тестова и појединачних ризика који морају бити укључени за тржишне ризике као део квалитативних критеријума за коришћење интерних модела. Примена напредних приступа није обавезна, али уколико банка намерава да користи напредни приступ, неопходно је да испуњава све наведене критеријуме.

бр. питања	114.
тачка 398.	Incremental risk & Optionality
питање	На шта се прецизно односе појмови <i>incremental risk</i> и <i>optionality</i> ?
одговор	Одредбе које се односе на <i>incremental risk</i> јасно дефинишу да је то ризик који произлази из позиција из књиге трговања а није обухваћен VaR параметром. Појам <i>optionality</i> се односи на опције уграђене у каматно осетљиве билансне позиције и ванбилансне ставке банке, као што је и наведено у Одлуци.

бр. питања	115.
тачка 399.	Валидација интерних модела
питање	Да ли валидацију интерних модела треба да врши интерна или екстерна ревизија?

одговор	Према члану 399. валидацију интерних модела врше запослени банке, при чему је потребно да они буду у организационој јединици која није учествовала у развоју модела али није прописано да то мора да буде унутрашња ревизија.
----------------	---

бр. питања	116.
Тачка 407. став 3.	Индикатор изложености
питање	Да ли је могуће прецизније дефинисати елементе који улазе у израчунавање индикатора изложености?
одговор	<p>У индикатор изложености укључују се само они елементи који су наведени у тачки 407. Одлуке о адекватности капитала, а називи наведених позиција усклађени су са контним оквиром. Уколико су наведени и приходи и расходи исте врсте, примењује се нето принцип из става један ове тачке.</p> <p>У обрачун индикатора изложености укључују се приходи од курсних разлика из групе 78. и расходи од курсних разлика из групе 68. прописани контним оквиром.</p> <p>Остали приходи обухватају све остале приходе који потичу из редовног пословања банке, односно приходе из група 74, 75. и 76. из контног оквира изузев Прихода од укидања индиректних отписа пласмана билансних позиција, Прихода од укидања резервисања за ванбилансне позиције који се услед примене нето принципа не укључују у обрачун с обзиром да се не укључују ни расходи по истом основу. Приходи од наплаћене суспендоване камате се укључују у израчунавање индикатора изложености.</p> <p>У обрачун индикатора изложености, у оквиру групе остали расходи оперативног пословања, не укључују се сви остали расходи који произилазе из редовног пословања банке, односно расходи из група 63, 64, 65. и 66.</p> <p>У обрачун индикатора изложености не укључују се остали приходи који не потичу из редовног пословања па зато неће бити укључени добици из пословања које се обуставља.</p> <p>У индикатор изложености не улазе реализовани добици/губици од продаје позиција које се не налазе у књизи трговања, односно у обрачун индикатора укључују се само добици/губици настали продајом позиција из књиге трговања. У складу са претходно наведеним у обрачун индикатора изложености укључују се добици/губици из групе 720, део групе 721. и део групе 724, односно из групе 620, део групе 621 и део групе 624. Док се у индикатор изложености не укључују добици/губици из група: део групе 721, група 722, група 723 и део групе 724. односно део групе 621, група 622, група 623 и део групе 624.</p>

бр. питања	117.
тачка 408. став 1. одредба под 3)	Систем управљања оперативним ризиком – ревизија
питање	У случају да наведена проверу спроводи спољна ревизија, да ли је то спољни ревизор који је именован за ревизију годишњих финансијских извештаја, или може бити било који са одобрене листе овлашћених ревизора?
одговор	Банка одлучује о избору ревизора са листе овлашћених ревизора.

бр. питања	118.
тачка 408. став 2. алинеја 1.	Приказ организационе структуре банке
питање	Да ли се под појмом “организационе структуре” сматра само организациони део за оперативне ризике у оквиру Сектора ризика, цео Сектор ризика или цела организациона структура банке укључена у процес управљања оперативним ризицима?
одговор	Приказ организационе структуре односи се на сектор ризика, односно у оквиру њега на организациони део који је задужен за управљање оперативним ризиком.

бр. питања	119.
тачка 408. став 2. алинеја 3.	Приказ процеса сопствене процене оперативног ризика
питање	Шта се подразумева под појмом “опис процеса сопствене процене овог ризика”?
одговор	Овај став се односи на приказ/опис процеса сопствене процене оперативног ризика од стране банке, односно које алате/методе банка користи у овом процесу.

бр. питања	120.
тачка 408. став 2. алинеја 4.	Налаз ревизије
питање	Да ли се мисли на претходне/последњи налаз ревизије или је потребан налаз ревизије везано за намеру Банке да почне са применом рачунања капиталног захтева по стандардизованом приступу?
одговор	Потребан је налаз ревизије којим се потврђује да је систем за управљање оперативним ризиком адекватан, односно да испуњава прописане критеријуме и да према процени ревизора може на одговарајући начин да подржи примену стандардизованог приступа оперативном ризику.

бр. питања	121.
-------------------	-------------

тачка 408. став 2.	Стандардизовани приступ – обавештавање НБС
питање	Да ли је 15 дана довољан период да НБС одговори на захтев Банке за прелазак на стандардизовани приступ ако су нпр. у току нерадни дани због празника и сл.?
одговор	Прописани период за обавештавање Народне банке Србије о примени стандардизованог приступа односи се на 15 радних дана пре почетка његове примене.

бр. питања	122.
тачка 408.	Стандардизовани приступ – обавештавање НБС
питање	За који период након добијања сагласности се може почети са обрачуном новог износа капиталног захтева - текући или следећи квартал нпр.?
одговор	Банка може да почне са обрачуном капиталног захтева применом овог приступа за наредни период, односно правила обрачуна капиталног захтева по стандардизованом приступу важе за период након истека 15 радних дана од дана пријема обавештења, уколико НБС није захтевала од банке додатне информације или доказе о испуњености појединачних критеријума.

бр. питања	123.
тачка 409.	Разврставање линија пословања - привредна друштва и физичка лица
питање	У вези са стандардизованим приступом за оперативни ризик, да ли се под терминима "привредна друштва" и "физичка лица" у појединим линијама пословања подразумевају исте категорије као и у класама изложености према привредним друштвима и физичким лицима у складу са стандардизованим приступом за кредитни ризик?
одговор	Да, у питању су исти термини.

бр. питања	124.
тачка 409.	Трогодишњи просек годишњих капиталних захтева
питање	Појаснити “трогодишњи просек годишњих капиталних захтева” за све линије пословања (стр. 231. Одлуке). Да ли ће се усклађивање вршити квартално, полугодишње или годишње?
одговор	Без обзира што ће се извештавање вршити квартално банка израчунава индикатор изложености на основу података из ревидираних годишњих финансијских извештаја. Изузетно уколико за последњу годину ревидирани финансијски извештаји нису расположиви банка може да користи и податке из неревидираних годишњих финансијских извештаја. Банка за извештавање према Народној банци Србије не ради квартално усклађивање већ рачуна трогодишњи просек почевши од финансијских извештаја из децембра претходне године за

	три године уназад. Начин израчунавања индикатора изложености детаљније је образложен у Методологији за израду извештаја о капиталу и капиталним захтевима која представља пратеће упутство за попуњавање извештаја према Народној банци Србије.
--	---

бр. питања	125.
тачка 410. став 2. одредба под 1)	Трогодишњи просек годишњих капиталних захтева
питање	Да ли се овај захтев може преформулисати на начин да се све пословне активности које производе приходе и расходе наведене у тачки 407. став 3. морају разврстати у линије пословања како би се избегло разврставање активности које немају утицаја на калкулацију капиталног захтева?
одговор	Неопходно је да банка све своје активности разврста у линије пословања, затим да на основу прихода и расхода који произилазе из активности у оквиру датих линија пословања израчунава индикатор изложености, а затим множењем са одговарајућом стопом капиталног захтева и капитални захтев за оперативни ризик.

бр. питања	126.
тачка 410. став 2. одредба под 2)	Разврставање активности у линије пословања – активности подршке
питање	Да ли је могуће дати пример или смернице за разврставање помоћне активности која подржава активности из више од једне линије пословања?
одговор	Није могуће издати јединствене смернице у вези са наведеним питањем, с обзиром да се обим и сложености пословања банака међусобно разликују. Неопходно је да банка својим унутрашњим актима дефинише методе које користи за утврђивање помоћних активности као и критеријуме које користи за њихово разврставање у више релевантних пословних линија (начин утврђивања кључева алокације, пондера значајности и сл.).

бр. питања	127.
тачка 410. став 2. одредба под 5)	Разврставање активности у линије пословања – кредитни и тржишни ризици
питање	Шта се подразумева под формалном и суштинском усклађеношћу са одговарајућим одредбама ове одлуке које се односе на кредитне и тржишне ризике?

одговор	Наведена одредба прописује да банка, за потребе оперативног ризика треба да користи дефиниције у вези са кредитним и тржишним ризиком које су у складу са оним прописаним Одлуком о адекватности капитала банке. Нпр. ако је реч о линији пословања "Брокерски послови са физичким лицима" – само послови са оним клијентима који су разврстани у класу изложености физичка лица могу бити у овој линији пословања.
----------------	---

бр. питања	128.
тачка 413. став 2.	Систем за процену оперативног ризика
питање	Да ли се под системом управљања оперативним ризиком подразумева само софтверско решење и да ли сва три ризика кредитни, тржишни и оперативни морају бити део јединственог софтвера?
одговор	Систем за управљање ризицима детаљно је прописан у Одлуци о управљању ризицима банке и обухвата, између осталог, и процену ризика којима је банка изложена или може бити изложена у свом пословању. Овај процес је доста шири од софтверског решења. Од обима и сложености пословања банке зависиће и одговарајуће решење у вези са софтвером. Поред наведеног, оперативни ризик је, у односу на кредитни и тржишне ризике, специфичан јер је својствен свим, а не само одређеним, активностима банке те се и то мора узети у обзир, приликом успостављања процеса процене овог ризика.

бр. питања	129.
тачка 416.	Напредни приступ – критеријуми
питање	Да ли постоји препорука или смерница Народне банке Србије која се односи на начин обухватања и примене екстерних података за прорачун капиталног захтева за оперативне ризике применом напредног приступа?
одговор	Није планирано доношење смерница. Банка у складу са обимом и сложености свог пословања, као и подацима којима располаже, утврђује који екстерни подаци су јој неопходни, као и начин на који их прибавља.